

ליקוטי מוהרן קמא תורה ד

[ז] וְזֶה פְּרוּשׁ (מִשְׁלֵי ט"ז): "חַמַּת מְלֶדֶת מְלֶאכִי מוֹת", כִּי חַמַּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבִיל הַמַּלְכוּת שֶׁהַשָּׁפִיל עַל יְדֵי עוֹנוֹתָיו, "וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה", הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת תַּלְמִיד חָכֵם, בַּחֲנִינֵת מִשָּׁה, הוּא יִכְפָּר לוֹ. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה ז'): "וְעֵבֶר עַל פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית", לְמִי שֶׁמְשִׁים עֲצָמוֹ כְּשִׁירִים' (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יז): נִמְצָא, כְּשֶׁבָא לְפָנֵי תַלְמִיד חָכֵם וּמוֹצִיא כָּל צְרוּפָיו לְפָנֵי הַתַּלְמִיד חָכֵם, וְהַתַּלְמִיד חָכֵם הוּא בַּחֲנִינֵת מִשָּׁה, שֶׁמְשִׁים עֲצָמוֹ כְּשִׁירִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּמִדְבָר י"ב): "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנּוּ מְאֹד", וְעַל יְדֵי זֶה נִקְרָא אִישׁ חָכֵם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב כ"ח): "וְהַחֲכָמָה מֵאִן תִּמְצָא" (עֵין סוּטָה כ"א):. וּבְזֶה יֵשׁ כַּחַח לַתַּלְמִיד חָכֵם לְכַפֵּר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה:

וּבְשִׁבִיל זֶה, כְּשֶׁהַתַּפִּיל מִשָּׁה עַל חֲטָא הֶעֱגֵל אָמַר (שְׁמוֹת ל"ב): "אִם תִּשָּׂא חֲטָאתְךָ, וְאִם אֵין מְחִנִּי נָא". כִּי זֶה מִן הַנִּמְנָע שֶׁלֹּא יִבּוֹא לְאָדָם אֵיזָה גְדֻלוּת, כְּשֶׁשׁוּמַע שֶׁמְסַפְּרִין שֶׁבָחוּ, כָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמְלֶדֶת גְּדוּלַת מְשִׁבַח וּמְפָאָר אֶת הָאָדָם, אֲזִי בּוֹדָאִי מִן הַנִּמְנָע, שֶׁלֹּא יִבּוֹא לוֹ אֵיזָה גְדֻלוּת, אֲבָל צְרִיךְ לָזֶה בְּטוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו וְחֲמִירוֹתָיו, אֲזִי יָכוֹל הָאָדָם, לְשִׁמְעַ שֶׁבָחוּ, וְלֹא יִבּוֹא לוֹ שׁוּם גְדֻלוּת, כְּמוֹ מִשָּׁה רַבְּנוּ, שֶׁרָאָה כְּתוּב בַּתּוֹרָה: "וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה", "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה", וַיִּשְׁרָאֵל קוֹרְאִין בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה שֶׁבָחוּ שֶׁל מֹשֶׁה, וְהוּא בְּעֲצָמוֹ מְסַפֵּר לָהֶם שֶׁבָחוּ, וְלֹא הָיָה לְמֹשֶׁה שׁוּם הַתַּפְּאָרוֹת וְגְדֻלוּת מְזָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנּוּ מְאֹד", וּבּוֹדָאִי עַל יְדֵי עֲנוּתוֹתָיו, הָיָה כַּחַח בְּיַד מִשָּׁה לְכַפֵּר עוֹוֹן הֶעֱגֵל. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה": וְזֶה שֶׁטַעַן מִשָּׁה: "וְאִם אֵין", הֵינּוּ "אִם לֹא תִשָּׂא חֲטָאתְךָ", בְּזֶה אֶתְּהַ מְרָאָה, שֶׁאֵין לִי כָּל כָּד עֲנִיווּת, שֶׁאוּכַל לְכַפֵּר לָהֶם עוֹוֹן הֶעֱגֵל. בְּכֵן בְּקִשְׁתִּי "מְחִנִּי נָא", כְּדִי שֶׁלֹּא אֶכְשֵׁל בְּגְדֻלוּת, שֶׁאֵנִי רוֹאֶה וְשׁוּמַע בְּכָל יַעַת סְפוּר שְׁמִי וְשִׁבְחִי בַּתּוֹרָה, כִּי מִי יוּכַל לְעַמֵּד בְּזֶה, שֶׁיִּשְׁמַע סְפוּר שֶׁבָחוּ וְלֹא יִתְנַאֵה, אִם לֹא עָנּוּ גְדוּלַת, וְאִם אֵנִי עָנּוּ, צְרִיךְ לָךְ שֶׁתִּשָּׂא חֲטָאתְךָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית" וְכוּ': וְזֶה (דְּבָרִים ל"ג): "וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלֶדֶת" (ד), הֵינּוּ שֶׁמַּלְכוּת עָלָה לְשֶׁרְשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל"ז): "וַעֲנֹוִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ", וְאֶרֶץ הִיא דִּינָא דְּמַלְכוּתָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב כ'): "וְאֶרֶץ מִתְקוּמָהּ לוֹ":